

СИЛАБУС

навчальної дисципліни (обов'язкова)

УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Обсяг освітнього компоненту (кредитів/годин) – 3/90

Галузь знань: 13 Механічна інженерія

Освітня програма: Підйомно-транспортні, дорожні, будівельні, меліоративні машини і обладнання

Спеціальність – 133 Галузеве машинобудування

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Миронюк Ліна Віталіївна,
старший викладач

Контактна інформація:

- (061)7698375;

- kafedra_ukr_zn@zntu.edu.ua;

Irynavoronyuk@gmail.com; lina_myronuk@i.ua

- навчальний корпус 1, ауд.270

Час і місце проведення консультацій:

навчальний корпус 1, ауд.270 та дистанційно
відповідно до розкладу

ОПИС КУРСУ

Навчальна дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)» належить до навчальних дисциплін циклу соціально-гуманітарної підготовки студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Вивчення дисципліни орієнтує студента національного закладу вищої освіти на ставлення з повагою до культурного надбання українського народу, української мови як мови міжнародного спілкування українського народу, розуміння важливості знати державну мову та користуватися нею у всіх сферах суспільного життя.

Опанування дисципліни «УМПС» сформує адекватне розуміння себе і своєї мови у власному житті і житті нації; стане базою для правильного і швидкого вивчення решти дисциплін як

гуманітарного, так і негуманітарного спрямування; буде основою у вашій навчальній, науковій та професійній діяльності, адже сформує основи фахової комунікації.

Основні **завдання** вивчення дисципліни "Українська мова (за професійним спрямуванням)":

- сформувати чітке і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності;
- сформувати стійке розуміння самотності української мови, її самостійності, оригінальності, неповторності, з унікальними рисами, що притаманні лише їй;
- виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій;
- забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення;
- виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні;
- розвивати творче мислення студентів;
- сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладання наукових текстів.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни "Українська мова (за професійним спрямуванням)" є:

- формування необхідної комунікативної спроможності у сфері професійного спілкування як в усній, так і писемній формах: удосконалення умінь і навичок практичного володіння українською мовою в різних видах мовленнєвої діяльності; опанування мовної і мовленнєвої культури; ознайомлення зі специфікою наукового, офіційно-ділового та розмовного стилів мови;
- набуття комунікативного досвіду, що сприяє розвитку ваших креативних здібностей та спонукає до самореалізації вас як фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоспроможності сучасного фахівця;
 - вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника завдяки вмілому використанню різноманітних мовних засобів; оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів; засвоєння лексики і термінології свого фаху; вибір комунікативно виправданих мовних засобів; послуговування різними типами словників.

Опанувавши навчальну дисципліну, ви маєте набути

загальних компетентностей

- ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК10. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК11. Здатність працювати в команді.
- ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
- ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Очікувані результати навчання:

- РН11) Вільно спілкуватися з інженерним співтовариством усно і письмово державною та іноземною мовам.
- РН15) Застосовувати знання і розуміння процесів соціально-політичної історії України, державотворення, правових засад та етичних норм у соціальній та професійній діяльності.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для опанування дисципліни вам знадобляться базові шкільні знання з української літературної мови, риторики, а також такі компетентності:

- здатність до оволодіння найбільш продуктивними методами навчально-пізнавальної діяльності,
- здатність до самостійного навчання,
- здатність установлювати причиново-наслідкові зв'язки між явищами,
- здатність до оцінювання перспективності конкретних знань, практичного їх застосування,
- бажання знаходити нестандартні рішення.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми практичних робіт, год.
1	2	3
Змістовий модуль 1		
1	Державна мова – мова професійного спілкування. (2 год.)	Літературні мовні норми у професійному спілкуванні. (2 год.)
2	Риторика і мистецтво презентації (2 год.)	Види публічного мовлення (2 год.)
3	Форми і методи усного професійного спілкування. (2 год.)	Презентація як засіб спілкування з аудиторією. (2 год.)
4	Писемна професійна комунікація. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. (2 год.)	Документи з кадрово-контрактних питань (2 год.)
5	Ділове листування (2 год.)	Довідково-інформаційні документи (2 год.)
Змістовий модуль 2		
6	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні (2 год.)	Науковий стиль і його засоби в професійному спілкуванні. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання посилань. (2 год.)
7	Українська термінологія у професійному спілкуванні (2 год.)	Термінологія обраного фаху. (2 год.)
8	Проблеми перекладу та редагування наукових текстів (2 год.)	Редагування наукових текстів машинобудівної галузі (2 год.)

САМОСТІЙНА РОБОТА

Теми для самостійної роботи студенти опановують упродовж навчання відповідно до тем лекційних і практичних занять.

Номер	Тема	Години
1	Державна мова — мова професійного спілкування.	6
2	Мовні норми на орфоепічному та лексичному рівнях у професійному спілкуванні: вимова голосних і приголосних звуків, наголошування слів, логічний та фразовий наголоси, темп мовлення, паузи. Лексичні групи у професійній сфері.	2
3	Мовні норми на орфографічному рівні у професійному спілкуванні: правопис іншомовних слів, зокрема запозичених термінів; уживання великої літери.	2
4	Мовні норми на морфологічному рівні у професійному спілкуванні: відмінкові закінчення іменників другої відміни чоловічого роду в родовому відмінку однини (закінчення -а (-я), -у (-ю)); паралельні закінчення у формі давального відмінка однини; особливості вживання кличного відмінка. Використання прикметників, займенників, числівників у мові професії: ступені порівняння прикметників; особливості вживання займенників; відмінювання числівників та їх поєднання з іменниками. Дієслово та дієслівні форми на -но, -то, дієприкметниковий та дієприслівниковий звороти, вживання прийменників.	2
5	Синтаксичні літературні норми у професійній сфері: функційні стилі української мови та сфера їх застосування; основні ознаки функційних стилів. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів.	2
6	Риторика і мистецтво презентації: види презентації; підготовка презентації майбутньої професії.	2
7	Основи культури української мови: Мовний, мовленнєвий, спілкувальний етикет; стандартні етикетні ситуації.	2
8	Види публічного мовлення: публічний виступ як важливий засіб комунікації; мистецтво аргументації; мовні засоби переконування.	2
9	Особливості усного спілкування: функції та види бесід; співбесіда з роботодавцем; етикет телефонної розмови.	2
10	Форми колективного обговорення проблем: наради, збори, перемовини, дискусії як форми колективного обговорення. «Мозковий штурм» як евристична форма, що активізує креативний потенціал співрозмовників під час колективного обговорення проблеми.	2

11	Складання документів із кадрово-контрактних питань: резюме, характеристика, заява, автобіографія, особовий листок з обліку кадрів, наказ щодо особового складу, трудова книжка, трудовий договір, контракт, трудова угода.	4
12	Написання довідково-інформаційних документів: прес-реліз, повідомлення про захід, звіт, службова записка, довідка, протокол, витяг з протоколу.	4
13	Особливості службового листування: реквізити листа та їх оформлювання, типи листів, етикетні мовні кліше у службових листах.	4
14	Оформлювання результатів наукової діяльності. План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці.	2
15	Основні правила бібліографічного опису джерел. Оформлювання посилань.	2
16	Анотування і реферування наукових текстів. Реферат як жанр академічного письма.	2
17	Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті.	2
18	Основні вимоги до виконання та оформлювання курсової, дипломної робіт. Рецензія, відгук.	4
19	Термінологія обраного фаху. Способи творення термінів спеціальності. Українські електронні термінологічні словники. Мовні засоби наукового стилю. Професіоналізми, номенклатурні назви, канцеляризми, кліше, штампи.	8
20	Переклад і редагування наукових текстів машинобудівної галузі.	4
	Разом:	58

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

1. Практикум з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» для бакалаврів 1 курсу денної форми навчання / Укл.: Біленко Т.Г., Катиш Т.В., Миرونюк Л.В. Запоріжжя: НУ «ЗП», 2025. 42 с.
2. Методичні вказівки та контрольні завдання з української мови (за професійним спрямуванням) до змістового модуля «Наукова комунікація як складова фахової діяльності» для студентів-бакалаврів денної та заочної форм навчання технічних та комп'ютерних спеціальностей / Укл.: Катиш Т. В., Миرونюк Л. В. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. 22 с.
3. Методичні вказівки та контрольні завдання з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» для студентів усіх спеціальностей заочної форми навчання / Укл.: Біленко Т.Г., Катиш Т.В., Миرونюк Л.В. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2023. 34 с.
4. Конспект лекцій з дисципліни «Культура фахового мовлення» для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання / укладачі Біленко Т.Г., Катиш Т.В., Миرونюк Л.В. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка» 2020. 62 с.
5. Збірник навчальних текстів із комплексними завданнями з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» для студентів усіх спеціальностей машинобудівного факультету денної та заочної форм навчання / Укл.: Л. В. Миرونюк. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. 38 с.
6. Словник іншомовних слів: 23000 слів і термінологічних словосполучень / Уклад. Л.О. Пустовіт та ін. К.: Довіра, 2000. 1018 с.
7. Сучасний тлумачний словник української мови./ За ред. В.В. Дубічинського, 2006. 1008 с.
10. <https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
11. <https://sum20ua.com/?wordid=0&page=0>
12. <https://www.ulif.org.ua/page/nova-riedaktsiia-ukrayins-kogho-pravopisu-2020>
13. <https://eir.zp.edu.ua/collections/852bfcf9-96a6-424f-8081-8b35735b38ba>

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою окремо за кожен із двох блоків модулів на відповідному рубіжному модульному контролі та під час складання семестрового іспиту. Присутність на лекційних та практичних заняттях є обов'язковою, підготовка домашнього завдання і відповіді на практичних заняттях також, що і буде підставою допущення студента до складання іспиту та враховуватиметься під час виставлення підсумкового балу.

Позитивним результатом є бали від 60 до 100. Межею незадовільного навчання за результатами підсумкового контролю є бал, нижчий за 60. Результат 60 балів і вище передбачає отримання позитивних оцінок за всіма визначеними навчальною програмою освітнього компонента обов'язковими видами поточного контролю.

Система оцінювання роботи студента впродовж семестру:

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	5	5	5	5	5	5	5	60	100

T1, T2 ... T14 – теми змістових модулів.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Ви маєте виконувати роботи самостійно, не припустимо залучення для виконання індивідуальних завдань інших студентів чи сторонніх осіб. Під час підготовки до практичного заняття ви маєте користуватися перевіреними, авторитетними джерелами, цитувати в конспекті думки науковців, обов'язково вказуючи цитоване джерело і його автора. У разі виявлення ознак плагіату чи фабрикавання роботи не буде зараховано. Усі домашні завдання мають бути виконані вчасно, тобто на початок практичного заняття.

У разі невідвідування занять з певних тем та невчасного виконання розділів бал може знижуватись шляхом віднімання певної кількості балів відповідно до вищевказаної таблиці. Зниження балу може бути скомпенсоване шляхом відпрацювання пропущених занять та виконання додаткових завдань.

У разі дистанційного навчання студент має подбати про ідентифікацію особи: зробити обліковий запис українською мовою (ім'я та прізвище) та увімкнути камеру. Це пов'язано як із юридичним складником, так і з етикою ділового спілкування. Слід враховувати також час надсилання виконаних робіт.

Політику дотримання академічної доброчесності визначено Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу, необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle. Для отримання особистого паролю Вам необхідно звернутись до деканату вашого факультету.

- Маючи логін і пароль для платформи Moodle, ви зможете знайти потрібний курс **Українська мова за професійним спрямуванням.**

Покликання: <https://moodle.zp.edu.ua/>

- В електронному інституційному репозитарії Національного університету «Запорізька політехніка» ви можете завантажити навчально-методичні матеріали курсу <http://eir.zp.edu.ua/>;
- Інформаційні електронні ресурси наукової бібліотеки університету «Запорізька політехніка» <http://library.zp.edu.ua/>.

У разі виникнення питань при роботі з системою Moodle надсилайте запити на електронну пошту nvzpeduua@gmail.com

У разі проблем з доступом до облікового запису студента до листа додається сканкопія документа, що посвідчує особу.

Телефони технічної підтримки: +380994420373; +380689801214